

her f. Ex. en Overlærer fra en Latinskole, skjøndt denne Mand's Post strax igjen er bleven besat med en anden Overlærer, og den altsaa ikke er gaaet ind; jeg finder der ligeledes en overordentlig stor Mængde af Høspersonalet, navnlig Vadsfærvinger, Hofdameknevtiger, Kjøfkenlæringer og deslige, og jeg kan heller ikke antage, at alle disse Poster endnu skulde staae ubesatte; jeg finder endvidere der en Datter af en privat Gartner ved Vallo — jeg veed overhovedet ikke, hvorledes hun kan komme paa Nogetombest, som hedder en Pensionsliste for Staten; jeg finder endelig paa den sidste Post paa den aftagende Pensionsliste Adskilligt, som hedder Extragage og Tillæg til Personer i Statens Tjeneste, og det gjør mig ondt, der at finde paa flere af Universitetets Professore. Jeg seer altsaa heraf, at Universitetet ikke er istand til at lønne sine Embedsmænd, endog dem, som ere allerhøiest lønede, saaledes, at de ere istand til at leve, thi der er Pag. 27 opført en Embedsmand, som har 3200 Rbd. i Gage ved Universitetet og den polytechniske Skole, foruden, saavidt jeg veed, fri Bolig, men Staten maa endnu give ham et Tilskud af 1300 Rbd. (Hør!). Det gjør mig ondt, at vort Universitet er stillet paa den Fod, at det ikke kan lønne tilstrækkeligt; thi de 3200 Rbd. maae jo ikke være nok for Embedsmanden, siden man har fundet det nødvendigt at give ham en Extragage. Naar jeg nu gaaer til de to andre Lister, saa finder jeg omtrent alle de samme Personer, som staae paa den almindelige Pensionsliste, igjen paa Gratialelisten. Dette er i mine Tanker mindre rigtigt; det, som Staten vil tilstaae dem, troer jeg burde findes paa eet Sted, og jeg skal henstille til Overveelse, om det ikke i Fremtiden, naar disse Lister blive trykte, kunde blive indrettet saaledes, at vi maae faae det sat paa 2 Spalter ved Siden af hinanden, for at man under Gøt kan see, hvad det Offentlige udreder til een Mand. Jeg vil dog endnu bemærke, at der paa den „aftagende“ Pensionsliste findes opført Personer, som aldeles ikke have været i nogen offentlig Stilling; foruden det Exempel, jeg nævnte, findes her Kjøbmandsenker, Høframmerenker og Flere, som det forundrer mig at træffe paa dette Sted. Naar jeg nu specielt

tager Listen over Understøttelser fra Naadessecretariatet for mig, saa skal jeg ikke fordybe mig i Enkeltheder; men jeg troer, det er rigtigt, strax at udtale nogle almindelige Grundsætninger derom, og det Første, jeg vil sige, er da, at Naadessecretariatet er en Fattigkasse i stor Still. Jeg troer, at dette maa man erkende med alle de Følgesætninger, som man deraf kan drage, og jeg troer, den Dag vil komme, da Rigsdagen vil sige, at hvad den store Fattigkasse, hvortil Alle hidtil have tyet uden i mindste Maade at genere sig, udreder, skal betragtes, som om det var givet af en anden Fattigkasse, og de Personer, som finde det nødvendigt deraf at tage Understøttelse, enten fordi det, de have andre Steder fra, ikke er nok, eller fordi de ikke finde det passende at ty til Communen, skulle behandles paa selv samme Maade, som om de havde Understøttelsen af Communens Fattigkasse (Ja!), de skulle udskettes af vore Valgsteder (Hør!), deres Glendomme registreres, for at Staten engang kan komme til nogen Erstatning for det, den har givet dem i deres levende Live. Der er, hvis man vilde gaae ind paa Enkelthederne, hvist forbausende Ting herpaa: Embedsmænd med Gage fra 2 til 3000 Rbd., som endnu finde det passende at modtage nogle Hundrede Rigsdaler af Statens store Fattigkasse; jeg troer vel, at vi næste Gang vilde uden mindste Betænkning komme til at udstryge alle saadanne Summer. Ogsaa jeg har forstaaet det, at Enhver af os har faaet en saadan Liste meddeelt, som en Opfordring til os, at Enhver i sin Kreds skulde undersøge, hvad hans Liv gav ham Leilighed til at erfare, for paa en kommende Rigsdag at kunne, som jeg haaber, slette Halvdelen af disse Personer ud.

Finantsministeren: Det høitærede Thing vil vist ikke vente, at jeg skulde overtage mig Forsvaret for det Pensions- og Gratialevesen, hvis Bedømmelse for Dieblicket foreligger. Det, som foreligger, det indeholder de nøiagtigste Oplysninger, som det har været muligt for Tiden at tilveiebringe angaaende den faktiske Tilstand; hvorledes den er kommen istand, som den er, hvilke Feil der i Fortiden ere begaaede, hvilken Mangel hele det System har, som nu er gaaet over til os i sine Følger,